

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. stwierdził, że podstawa wymiaru składek A. M. z tytułu wykonywania umowy o pracę u płatnika składek (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi:

- w czerwcu 2013 r. – na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4952,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4273,69 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 384,63 zł,
- w październiku 2013 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4452,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 3842,24 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 345,80 zł,
- w listopadzie 2013 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4952,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4273,69 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 384,63 zł,
- w grudniu 2013 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 6052,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 5222,88 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 470,06 zł,
- w kwietniu 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4352,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4043,02 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 363,87 zł,
- w maju 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4652,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4014,82 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 361,33 zł,
- w czerwcu 2014 r.- na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 6702,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 5783,76 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 520,54 zł,
- w lipcu 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5102,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4403,12 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 396,28 zł,
- w sierpniu 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4552,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 3928,53 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 353,57 zł,
- we wrześniu 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 6552,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 5654,33 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 508,89 zł,
- w październiku 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5702,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4920,86 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 442,88 zł,
- w listopadzie 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4802,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4114,25 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 372,98 zł,
- w grudniu 2014 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 7002,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 6042,63 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 543,84 zł,
- w styczniu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 6052,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 5222,88 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 470,06 zł,
- w lutym 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5425,50 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4704,96 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 423,45 zł,
- w marcu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4962,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4282,23 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 385,40 zł,

- w kwietniu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5122,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4420,29 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 397,83 zł,
- w maju 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4652,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4014,73 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 361,33 zł,
- w czerwcu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4802,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4144,17 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 372,98 zł,
- w lipcu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4862,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4195,94 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 377,63 zł,
- w sierpniu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4832,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4918,21 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 442,64 zł,
- we wrześniu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5162,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4454,81 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 400,93 zł,
- w październiku 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4812,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4152,79 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 373,75 zł,
- w listopadzie 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4952,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4273,60 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 384,62 zł,
- w grudniu 2015 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 7202,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 6215,13 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 559,36 zł,
- w styczniu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 9302,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 8026,88 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 722,42 zł,
- w lutym 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5502,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4747,86 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 427,31 zł,
- w marcu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4612,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4691,59 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 422,24 zł,
- w kwietniu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5402,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4661,57 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 419,54 zł,
- w maju 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5152,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4445,84 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 400,13 zł,
- w czerwcu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4932,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4256,00 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 383,04 zł,
- w lipcu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4852,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4186,97 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 376,83 zł,
- w sierpniu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4762,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4109,31 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 369,84 zł,
- we wrześniu 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4962,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4281,89 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 385,37 zł,

- w październiku 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 4952,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4273,26 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 384,59 zł,

- w listopadzie 2016 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 5042,20 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 4350,92 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 391,58 zł,

- w styczniu 2017 r. - na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe 8963,87 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 7853,90 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 706,85 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie zadeklarował ubezpieczonej i nie rozliczył składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne od przychodu otrzymywanego przez ubezpieczoną jako zleceniobiorcy płatnika, która swoją pracę faktycznie wykonywała w ramach godzin nadliczbowych dla płatnika, z którym pozostaje w stosunku pracy, wskazując, że w ten sposób płatnik składek zawarł z ubezpieczoną będącą jego pracownikiem umowy zlecenia które zgodnie z art. 58 § 1 k.c. są czynnościami zmierzającymi do obejścia przepisów ustawy poprzez stworzenie takiego stanu faktycznego, który prowadzi do zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych i w efekcie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne tylko z jednego tytułu pomimo, że przedmiot umowy winien być wykonywany w ramach jednej umowy zawartej finalnie z odbiorcą. Zakład argumentował, że w sytuacji, gdy płatnik uzyskuje efekt finalny z tytułu umów zlecenia, z którym ubezpieczony miał zawartą umowę o pracę, to wówczas wynagrodzenie z tego tytułu stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wywodząc, że płatnik składek zobowiązany był naliczyć i zadeklarować składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne od kwot przychodów brutto osiągniętych z tytułu zawartych umów zlecenia z (...) Sp. z o.o. we wskazanych w decyzji okresach i wysokościach. Organ rentowy podkreślił, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jest współnikiem (...) Sp. z o.o., z którą zawierała szereg umów o współpracy a dokumenty zawierające pomiędzy tymi spółkami dotyczyły m.in. monitoringu oraz patroli i podjazdów. Zdaniem organu rentowego czynności wykonywane przez ubezpieczoną w ramach umów zlecenia zawartych w (...) Sp. z o.o. należy traktować jako pracę wykonywaną w godzinach nadliczbowych w ramach umowy o pracę dla płatnika składek w (...) Sp. z o.o., gdyż ubezpieczona będąc pracownikiem (...) Sp. z o.o. wykonywała na podstawie umów zlecenia często te same czynności, w tym samym miejscu, co na umowę o pracę, a zakres obowiązków rozpoznawalny był głównie na podstawie grafiku lub zmian identyfikatora.

/decyzja w aktach ZUS/.

A. M. odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że płatnik składek prawidłowo opłacał za nią składki na ZUS, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania do ZUS. Na uzasadnienie swego stanowiska odwołująca podniosła, że na podstawie umów zlecenia wykonywała inną pracę, która nie była związana z jej obowiązkami pracowniczymi u płatnika składek, zaznaczając, że nie była to praca w godzinach nadliczbowych u płatnika składek. Zarzuciła, że wbrew uzasadnieniu skarżonej decyzji nie była przez ZUS przesłuchiwana, wobec czego podane w uzasadnieniu tej decyzji informacje jej nie dotyczą. Negowała w szczególności, by wykonywała pracę w mundurze, akcentując, że zakres jej pracowniczych obowiązków różnił się od jej obowiązków z umów zlecenia, dodając, że czynności w ramach umowy zlecenia wykonywała w swoim wolnym czasie, korzystając z prywatnych narzędzi lub w miejscu zamieszkania, podkreślając, że nigdy nie wykonywała żadnych czynności na obiekcie firmy (...), negując temu by M. M. i M. S. byli jej szefami lub przełożonymi, a także temu, że pracowała według grafików. Zaprzeczyła również by wykonywała w ramach umowy zlecenia kiedykolwiek obchody posterunków, czy też jakiegokolwiek czynności na placu (...), dodając, że nie zna G. O.. W konkluzji stwierdziła, że uzasadnienie skarżonej decyzji w ogóle jej nie dotyczy. /odwołanie k. 3-6/.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. /odpowiedź na odwołanie k. 8-14/.

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz zainteresowany (...) sp. z o.o. przyłączyli się do stanowiska odwołującej.

/pismo procesowe płatnika k. 20 – 33, e – prot. z 29.10.2019 r.: 00:43:29/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ma siedzibę w W., na ul. (...). Zajmuje się działalnością ochroniarską w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa. /niesporne/.

(...) sp. z o.o. w W. ma siedzibę także na ul. (...) i również zajmuje się działalnością ochroniarską w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa. /niesporne/.

Płatnik składek - (...) jest jedynym wspólnikiem drugiego zainteresowanego - (...) sp. z o.o. w W.. Obie spółki współpracowały i współpracują w oparciu o umowę o współpracy. /niesporne/.

Odwołująca - A. M. jest pracownikiem płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ma siedzibę w W.. Początkowo płatnik ten zatrudniał odwołującą na podstawie umowy o pracę z 12.06.2012 r. na okres próbny od 12.06.2012 r. do 11.09.2012 r. w pełnym wymiarze na stanowisku specjalisty ds. personalnych za wynagrodzeniem 3700 zł, następnie na podstawie umowy o pracę (...) 08.2012 r. na czas określony od 12.09.2012 r. do 30.09.2013 r. na tym samym stanowisku, w tym samym wymiarze i z tym samym wynagrodzeniem, a obecnie na podstawie z 28.06.2013 r. na podstawie umowy na czas nieokreślony od 1.07.2013 r. początkowo na tożsamym stanowisku pracy, w tym samym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem 4000 zł brutto miesięcznie, natomiast od stycznia 2018 r. na stanowisku szefa oddziału obsługi pracowniczej. /umowy k. 65 v., k. 64- 64 v., zeznania odwołującej e-prot. z 29.10.2019 r. 00:06:51 – 00:22:08 w zw. z 00:36:58/.

Do obowiązków odwołującej u płatnika składek na stanowisku specjalisty ds. personalnych należy: prowadzenie spraw pracowniczych, w tym dotyczących stanu urlopów, terminów badań okresowych, kończących się umów o pracę, koordynacja działalności wszystkich filii na terenie całego kraju w zakresie obsługi kadrowo – ubezpieczeniowej, przygotowywanie i wydawanie identyfikatorów dla pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy i w ramach umowy zlecenia oraz prowadzenie rozliczeń wydanych identyfikatorów, obsługa i prowadzenie dokumentacji dotyczącej umów cywilnoprawnych. /opis stanowiska k. 66/

W spornym okresie od czerwca 2013 roku do stycznia 2017 roku odwołująca zajmowała się obsługą pracowniczą, tj. przygotowywała dokumenty dotyczące zatrudnienia pracowników przez spółkę (...) oraz przez spółkę (...), przygotowywała aneksy do umów, pisma rozwiązujące umowy o pracę, rozliczała czas pracy pracowników, wprowadzała do systemu wnioski urlopowe. Powyższe czynności wykonywane przez odwołującą dotyczyły pracowników obu wskazanych spółek. Wszystkimi tymi czynnościami odwołująca zajmowała się w 8-godzinnym czasie pracy. /zeznania odwołującej e-prot. z 29.10.2019 r. 00:06:51 – 00:22:08 w zw. z 00:36:58, zeznania w imieniu płatnika członka zarządu Ł. K. e-prot. z 29.10.2019 r.: 00:24:21- 00:29:50 w zw. z 00:37:13/

Odwołująca w badanym okresie zawarła także umowy zlecenia z dn. 21.06.2013 r. z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i ze spółką (...) na czas nieoznaczony. Przedmiotem tych umów była obsługa wniosków w zakresie grupowego ubezpieczenia pracowników na życie, zapewnienie obiegu dokumentów i korespondencji pomiędzy ubezpieczonymi a G. S. lub (...) S.A. w zakresie programu ubezpieczeniowego, obsługa programu eRU. Wnioskodawczyni w ramach tych umów zajmowała się tylko obsługą deklaracji ubezpieczeniowych, głównie poza miejscem pracy np. w domu. Wnioskodawczyni wprowadzała deklaracje do systemu korzystając z Internetu. Miesięcznie odwołująca wprowadzała do systemu od kilku do kilkunastu deklaracji, maksymalnie było to 20 deklaracji. Czynności te robiła głównie w weekendy, w czasie wolnym od pracy. Zdarzały się miesiące, że deklaracji nie było. Odwołująca była wynagradzana w zależności od ilości wprowadzonych deklaracji. Nie zajmowała się tym wcześniej jako pracownik płatnika. Nie było to również w zakresie jej obowiązków pracowniczych u płatnika. Przed zawarciem spornych umów zlecenia przez wnioskodawczynię ubezpieczeniami zajmowała się inna pracownica, jednej ze wskazanych spółek, która także wykonywała przedmiotowe czynności na podstawie umów zlecenia, tj. dodatkowo - poza stosunkiem pracy. W czasie wykonywania umów zlecenia wnioskodawczyni nie podlegała żadnemu

kierownictwu. Odwołująca informowała tylko kierownika o ilości wprowadzonych deklaracji. /umowy zlecenia k.62-63, zeznania odwołującej e-prot. z 29.10.2019 r. 00:06:51 – 00:22:08 w zw. z 00:36:58/

W zakresie umowy zlecenia z (...) były za wnioskodawczynię odprowadzane składki na ubezpieczenie.

Urząd Skarbowy nigdy nie kwestionował rozliczeń odwołującej w spornym okresie.

Wnioskodawczyni nie była przesłuchiwana w trakcie kontroli ZUS poprzedzającej wydanie skarżonej decyzji.

Odwołująca nigdy nie pracowała na żadnym obiekcie płatnika i zainteresowanej spółki (...) jako pracownik ochrony, nie miała też nigdy żadnego munduru, ani ustalanego grafiku.

Odwołująca wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę w siedzibie spółki w W..

Wykonując sporne umowy zlecenia wnioskodawczyni sama ustalała kiedy zajmie się polisami. Odwołująca w tym zakresie nie otrzymywała żadnych poleceń od pracodawcy, ani nie była kontrolowana z ilości i jakości wykonanych prac w tym zakresie.

Siedziby obu spółek znajdują się pod jednym adresem. W W. jest jedno biuro, w którym pracują pracownicy zatrudnieni przez jedną albo przez drugą spółkę.

/zeznania odwołującej e-prot. z 29.10.2019 r. 00:06:51 – 00:22:08 w zw. z 00:36:58, zeznania w imieniu płatnika członka zarządu Ł. K. e-prot. z 29.10.2019 r.: 00:24:21- 00:29:50 w zw. z 00:37:13/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powoływanych powyżej dowodów z dokumentów, których wiarygodności żadna ze stron nie podważyła. W ocenie Sądu zeznania odwołującej i działającego w imieniu płatnika członka zarządu Ł. K. także zasługiwały na wiarę w całości, tym bardziej, że korelowały ze złożonymi dokumentami, a organ rentowy w żaden sposób nie podważył wartości dowodowej tych zeznań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie jest zasadne.

Na wstępie należy wyjaśnić, że organ rentowy ma uprawnienia do badania ważności umów cywilnoprawnych.

Zgodnie bowiem z art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Natomiast przepis art. 83 ust. 1 ustawy daje organowi rentowemu podstawy do prowadzenia postępowania administracyjnego w przedmiocie prawidłowości zgłaszania i przebiegu ubezpieczeń społecznych, co jednoznacznie sprowadza się do badania rzeczywistej treści tytułu podlegania tym ubezpieczeniom (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012r., sygn. III AUa 1539/11).

Objęcie obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) pracowników wynika z przepisów powołanej ustawy tj.: art. 6 ust. 1 pkt 1 (podleganie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu); art. 11 ust. 1 (podleganie ubezpieczeniu chorobowemu), art. 12 ust. 1 (ubezpieczeniu wypadkowemu); art. 13 pkt 1 (zakres czasowy podlegania ubezpieczeniom).

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 18 ust. 1 i 3 oraz art. 20 ust. 1 u.s.u.s.).

Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników, zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (obecnie - t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz.1373) stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe potrąconych przez płatników, zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Obowiązek obliczania, potrącania, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy z dochodów ubezpieczonych, spoczywa na płatniku składek (art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Po myśli art. 8 ust 1 ustawy systemowej za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a tej ustawy za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że „hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami:

- pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy-zleceniodawcy i pracownika-zleceniobiorcy,

- drugą jest sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy (zleceniobiorcy itp.) w ramach łączącej pracodawcę z ową osobą trzecią (zleceniodawcą i inną w rozumieniu prawa cywilnego) umownej więzi prawnej.

W tym ostatnim przypadku to w istocie pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika-zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku. [vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lutego 2013r., sygn. AUa 1142/12, LEX nr 1282660, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 czerwca 2013r., sygn. III AUs 1054/13, LEX nr 1363247].

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd miał na uwadze, że w niniejszym postępowaniu to na odwołującej spoczywał po myśli art. 6 k.c. ciężar wykazania okoliczności przeciwstawnych do podnoszonych w uzasadnieniu skarżonej decyzji, któremu to ciężarowi wnioskodawczyni sprostała.

Sąd miał jednocześnie na uwadze, że podnoszone przez odwołującą i płatnika składek zarzuty co do faktu, że czynności wykonywane przez odwołującą w ramach umowy zlecenia zawartej z zainteresowanym były odmienne od wykonywanych w ramach umowy o pracę, są o tyle bezzasadne, że okoliczność ta jest obojętna z punktu widzenia stosowania cytowanego wyżej art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że do zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie jest wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy cywilnoprawnej takie same czy nawet podobne czynności, jak w ramach stosunku pracy. Mogą być to nawet czynności o zupełnie odmiennym charakterze. Istotne jest natomiast to, że korzyści z tejże pracy ma uzyskać pracodawca. (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2018 r. III AUa 1133/17 LEX nr 2613465).

Przypomnieć należy, że norma wynikająca z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wykreowała nie tylko szerokie pojęcie "pracownika", ale także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń

społecznych, łącząc obowiązek podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom, jako pracownika, z jego aktywnością w ramach stosunku pracy oraz dodatkowo w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez niego z pracodawcą lub z osobą trzecią, ale wykonywaną na rzecz pracodawcy. Zastosowany w treści tego przepisu zwrot: "wykonuje pracę na rzecz pracodawcy" oznacza, iż praca ta świadczona jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę ze zleceniodawcą tych pracowników.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2017 r. (II UK 693/15) celem wprowadzenia art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych było po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (tak uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r. II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki: z 14 stycznia 2010 r. I UK 252/09, Lex nr 577824; z 2 lutego 2010 r. I UK 259/09, Lex nr 585727 oraz z 18 października 2011 r. III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

Określenie działań "na rzecz" użyte zostało w art. 8 ust. 2a tej ustawy w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie "na czyjąś rzecz" może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). W kontekście przepisu art.8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj.: 1) umowy o pracę, 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i 3) umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą. Dla zastosowania art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej konieczne jest ustalenie, że to pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmując w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy.

W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu Okręgowego, nie można uznać, że wskazana sytuacja miała miejsce. "Praca wykonywana na rzecz pracodawcy" to praca, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, a zatem - bez względu na rodzaj wykonywanych czynności przez pracownika wynikających z umowy zawartej z osobą trzecią oraz niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobą trzecią - wystarczającą i konieczną przesłanką do zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, zatrudnionego na podstawie umowy cywilnoprawnej przez osobą trzecią i wynagradzanego przez nią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią (tak wyrok Sądu Najwyższego z 7 lutego 2017 r. II UK 693/15).

W orzecznictwie słusznie wskazuje się, że analizowany art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy (tak uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r. II UZP 6/09).

W realiach niniejszej sprawy splot powiązań organizacyjnych obu występujących w sprawie spółek zmusza do zawężenia problemu do oceny pojęcia pracodawcy w płaszczyźnie osób prawnych wchodzących w skład grupy kapitałowej.

Sąd zważył, że z pomocą przychodzi w tej mierze uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., III UZP 6/16 (OSNP 2017 Nr 3, poz. 32 z glosą P. Czarneckiego, OSP 2017 nr 7 - 8, poz. 66). Zgodnie z jej tezą Spółka kapitałowa

wchodząca w skład "holdingowej struktury organizacyjnej spółek handlowych", a nie ta struktura (holding, grupa kapitałowa) jest pracodawcą, o którym mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Z uwagi na główny argument ZUS wyrażony na uzasadnienie skarżonej decyzji, Sąd Okręgowy dzieląc w całości wskazaną uchwałę SN, traktując wyrażone w niej zapatrywania jako własne, zważył, że de lege lata brak jest możliwości odnoszenia pojęcia pracodawcy do twórców wielopodmiotowych - pracodawcami nie mogą więc być jednocześnie wszystkie spółki wchodzące w skład grupy kapitałowej.

Niemniej Sąd miał na uwadze, że w judykaturze pojawia się koncepcja przebijania zasłony osobowości prawnej (ang. piercing the corporate veil). Celem tej metody jest przeciwdziałanie sytuacji, w której rzeczywisty właściciel, faktycznie przyjmujący świadczenie pracownika, nadużywa konstrukcji osobowości prawnej lub konstrukcji pracodawcy z art. 3 k.p., aby z formalnego punktu związać pracownika umową z podmiotem uzależnionym i pozbawionym uprawnień właścicielskich. Dotyczy to szczególnie sytuacji, gdy spółka handlowa będąca "prawdziwym pracodawcą" tworzy kontrolowaną przez nią spółkę (albo inną jednostkę organizacyjną), powierzając jej funkcję zatrudniania pracowników. Ten sposób może być użyty dla obejścia prawa i uniknięcia zobowiązań wobec pracowników. Jak słusznie wskazał SN w powołanej wyżej uchwale taka metoda odkrycia rzeczywistego pracodawcy przez "uniesienie zasłony osobowości prawnej" ma oparcie w prawie unijnym, a także nie jest obca polskiemu orzecznictwu w sprawach z zakresu prawa pracy (por. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2006 r., III PZP 2/06, OSP 2007 nr 3 - 4, poz. 38).

W tym samym duchu wypowiadał się Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 3 czerwca 2008 r., I PK 311/07, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 258; z dnia 8 czerwca 2010 r., I PK 23/10, OSNP 2011 nr 23 - 24, poz. 289 z glosą J. W.; z dnia 5 listopada 2013 r., II PK 50/13, OSNP 2014 Nr 9, poz. 129 i z dnia 20 listopada 2013 r., II PK 55/13, LEX nr 1441273, jak i piśmiennictwo prawnicze (por. T. Targosz: Nadużycie osobowości prawnej, Kraków 2004; M. Litwińska-Werner: Nadużycie formy spółki, Studia Prawa Prywatnego 2007 nr 3; P. Wąż: Koncepcja pracodawcy rzeczywistego w świetle art. 3 k.p., Monitor Prawa Pracy 2007 nr 3, s. 120; M. Raczkowski: Powiązania kapitałowe pracodawcy a stosunek pracy, PiP 2009 nr 3, s. 60; Ł. Pisarczyk, Pracodawca wewnętrzny, Monitor Prawa Pracy 2004 nr 12, s. 321; A. M. Świątkowski: O kontrowersjach wokół pojęcia "autentyczny" pracodawca, PiP 2018 nr 4, s. 29 - 46).

Jako przykład typowego nadużycia formy (instytucji) prawnej spółki wymienia się "pomieszczenie sfer", które może być "rzeczowe" (dotyczy sfery majątkowej spółki i wspólnika, kiedy nie wiadomo, do którego majątku: wspólnika czy spółki dominującej należy określony przedmiot albo masa majątkowa) lub "podmiotowe" (dotyczy sposobu prowadzonej przez spółkę działalności oraz relacji zachodzących w jej strukturach wewnętrznych i występowania w stosunkach zewnętrznych). Konieczna jest więc odpowiednia wykładnia obowiązujących przepisów, pozwalająca - mimo braku możliwości kwestionowania zasady prawnej odrębności poszczególnych podmiotów wchodzących w skład tej samej grupy kapitałowej - na przeciwdziałanie skrajnym (wyjątkowym) przypadkom, w których jest nadużywana swoboda tworzenia tych podmiotów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 r., III PK 136/13, OSNP 2016 Nr 2, poz. 17).

Nie można pominąć, że konstrukcję pomijania prawnej odrębności członków holdingu stosowano ze względu na występujące w tych sprawach symptomy nadużycia. Nie chodzi przy tym o sam fakt istnienia równoległych stosunków zatrudnienia (pracy czy cywilnoprawnego), ale o dodatkowe zachowania pozwalające negatywnie oceniać postępowanie pracodawców. Może to być na przykład brak czytelnego podziału prac na wykonywane w ramach poszczególnych więzi zatrudnienia czy sztuczny podział jednego zadania roboczego między różne więzi zatrudnienia z różnymi podmiotami.

Sąd miał na uwadze, że przyjęcie dwóch tytułów ubezpieczenia społecznego nie wynika z samej odrębności organizacyjnej (osobowości prawnej) podmiotów zatrudniających. Dokonując takiej oceny Sąd zważył, że koniecznym był szerszy osąd sprawy, który uwzględni podmiotowo - przedmiotowe przesłanki w procesie tak zwanej "pozytywnej eliminacji". O ile definicja zwrotu "wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy" może budzić kontrowersje in abstracto, o tyle w świetle ustalonych w niniejszej sprawie okoliczności faktycznych, należało

uznać, że nie zaistniała sytuacja takiego wykonywania pracy przez wnioskodawczynię na podstawie umowy zlecenia zawartej ze spółką (...), że w istocie korzystał z efektów tej pracy płatnik będący pracodawcą wnioskodawczyni.

Podkreślić bowiem z całą stanowczością należy, że sięganie po art. 8 ust. 2a ustawy systemowej ma miejsce w razie przysporzenia materialnej (niematerialnej) korzyści pracodawcy, bez względu na to, czy pracownik wykonuje w ramach umowy cywilnoprawnej i umowy o pracę na rzecz swojego pracodawcy pracę tego samego rodzaju czy też inną (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r., III AUa 640/14, LEX nr 177137 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 lutego 2015 r., III AUa 1568/14, LEX nr 1668573).

Nadto w ocenie Sądu powinien istnieć bezpośredni związek między korzyścią pracodawcy, która jest wymierna i związana z realizacją celów statutowych, a pracami wykonywanymi przez jego pracowników na podstawie umów cywilnoprawnych zawieranych z innym podmiotem (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., I UK 354/09, LEX nr 602211).

Tego rodzaju wnioskowanie zmierza do uchwycenia faktu, że pracodawca - wskutek podwykonawstwa - zawłaszcza w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonanej przez swego pracownika. Nie będzie z tym problemu, jeżeli dana praca zostanie wykonana w siedzibie pracodawcy, w miejscu i czasie przez niego wskazanym. W takim układzie zależności formułował tezę Sąd Najwyższy w uchwale II UZP 6/09 (praca w stoczni i usługi na jej rzecz).

W ten sposób rysuje się obowiązek przypomnienia okoliczności faktycznych, które są decydujące przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy.

Sąd miał bowiem na uwadze, że zakres obowiązków wynikający z umowy o pracę zawartej przez ubezpieczoną z płatnikiem był jednoznacznie określony i realizowany tylko w ramach tejże umowy o pracę. Bezpodstawne i nie poparte żadnym dowodem w postępowaniu przeprowadzonym przez organ rentowy jest twierdzenie ZUS-u, że wykonywana w innym podmiocie umowa zlecenia powinna być traktowana jako wynagrodzenie za godziny nadliczbowe w Spółce będącej płatnikiem składek.

Podnieść należy, że ubezpieczona nie była przesłuchiwana przez organ rentowy wobec czego całkowicie niezrozumiałe jest powoływanie się na takowe zeznania w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

Ponadto postępowanie odwoławcze potwierdziło, że ubezpieczona nigdy nie pracowała jako ochroniarz, nie pracowała też nigdy w mundurze, ani też nie wykonuje pracy jako pracownik płatnika na podstawie umowy o pracę w oparciu o grafiki, na co powoływał się Zakład w skarżonej decyzji.

Uzasadnienie kwestionowanej decyzji nie dotyczy zatem sytuacji odwołującej w żadnej ze spółek niezależnie od tego czy wykonywała ona pracę na podstawie umowy o pracę, czy też umowy zlecenia w którejś z nich.

Dodać należy, że jak wynika z okoliczności ujawnionych w uzasadnieniu badanej decyzji, kontrola ZUS dotyczyła pracowników ochrony fizycznej stałej, nie zaś pracowników biurowych, takich jakich odwołująca, których sytuacja nie ma żadnego odniesienia do argumentacji przytoczonej przez ZUS na poparcie skarżonej decyzji.

Podkreślić jednak w tym miejscu należy, że kluczowe dla ostatecznego uznania zasadności odwołania wnioskodawczyni było to, że zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdził, że z efektów wykonywania przez odwołującą umowy zlecenia na rzecz spółki (...) korzystał w jakikolwiek sposób pracodawca wnioskodawczyni czyli Spółka (...). Tego, zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy nie wykazał ani w motywach badanej decyzji, ani w niniejszym postępowaniu odwoławczym.

Reasumując - w realiach badanej sprawy w świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego - nie można przyjąć, że pracodawca odwołującej był beneficjentem świadczonej przez nią zupełnie odmiennej rodzajowo pracy na podstawie spornej umowy zlecenia zawartej z drugą zainteresowaną Spółką, tym bardziej, że odbywało się to poza miejscem pracy wnioskodawczyni, w czasie wolnym - poza godzinami pracy, a wnioskodawczyni w żaden sposób nie była rozliczana przez płatnika z wykonania tej umowy zlecenia, ani nie podlegała jakimkolwiek kierownictwu z jego

strony, co w efekcie skutecznie pozwoliło skarżącej zanegować możliwość zastosowania wobec niej dyspozycji art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Ocena ta tym bardziej jest uzasadniona, że próżno doszukać się jakichkolwiek argumentów w zaskarżonej decyzji, czy odpowiedzi na odwołanie, w których ZUS odniósłby się konkretnie do jej sytuacji – jak bowiem już wyżej wskazano, organ rentowy powoływał się na okoliczności, które w ogóle nie dotyczyły ubezpieczonej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 KPC zmienił zaskarżoną decyzję

Orzekając o kosztach procesu Sąd oparł się na treści art. 98 k.p.c., stosując wyrażoną w nim zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, uznając, że odwołująca i płatnik wygrali niniejszą sprawę w całości. Wysokość tych kosztów ustalono w kwotach po 180 zł zgodnie z w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

A.P.